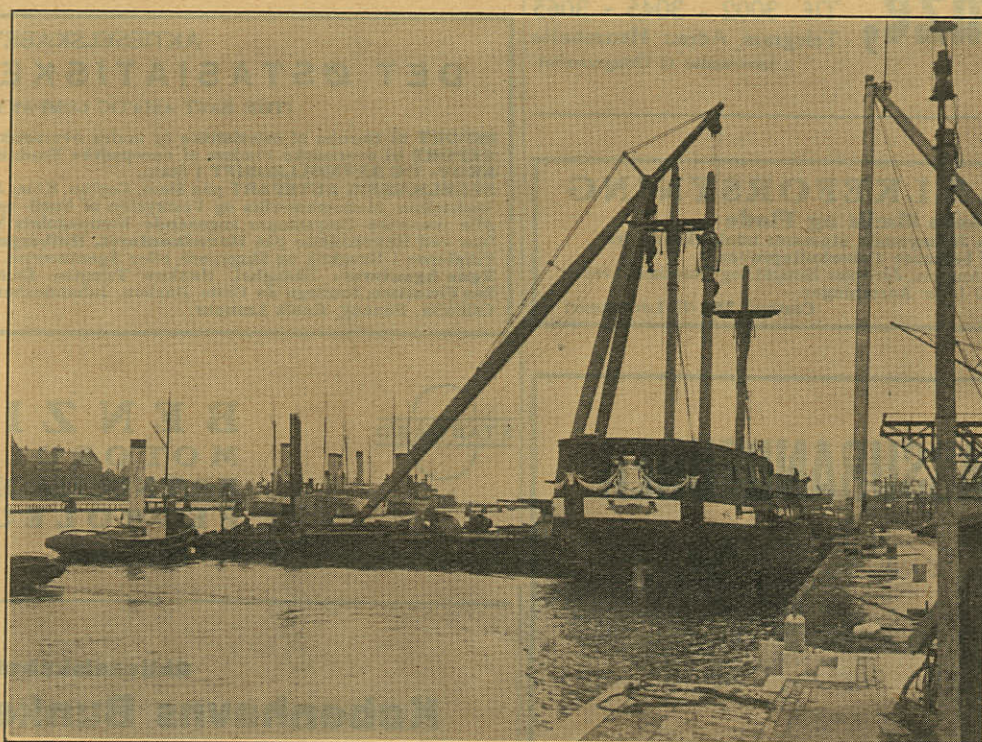

Under Dannebrog

Che Benjamin Olsen

*Fregatten „Jylland“s Restaurering 1935. De nye Undermaster
indsættes September 1935.*

Orlogsværftet fot.

Civil- og Uniforms-
SKRÆDERI
SPECIALITET: SELSKABS-DRES

M. PEDERSEN

St. Kongensgade 50, 1. Sal, Telefon Palæ 418 x

EYVIND HANSEN

Murermester og Entreprenør

Dron. Tværgade 29¹ · Telefon: Palæ 4441

Fiskeri- og Skibsmonteringen „Dana“

Gl. Strand 44 · Tlf. Byen 7460

Alle monterede Fiskeredskaber leveres. — Alle Fiskeri- og Skibs-
artikler leveres. — Næt, Garn, Tovværk og Beklædning.

Husk: Gl. Strand 44, Christiansen, Medlem af Marineforeningen

Aktieselskabet

Jacob Holm & Sønners Fabriker

Grundlagt 1794

TOUGVÆRK og SEILGARN

Brødrene Henze,

Bragesgade 8. N.

Tlf. 3002 - 3045 - 3065

Telegram Adrs.: Henzebolte

Leverander til Orlogsværftet.

Nagler — Bolte — Møtriker m. m.

TRIFOLIUMS MÆLKEFORSYNING

leverer den fineste Mælk og Fløde

al originalt aftappet Sædmælk og Jerseymælk stammer udelukkende fra
Besætninger, der har bestaaet Tuberkulinprøven.

Vor ekstrafine Fløde-Is med Vanille, Ananas, Jordbær Nougat, og Hindbær leveres
i 1, 1 1/2 og 2 Liter Anretninger.

Central 385 (10 Ledninger)

Central 385 (10 Ledninger)

DE PRIVATE ASSURANDEURER

LIMITERET

STIFTET 1786

PALÆGADE 2

TELF. CENTRAL 6

Grundlagt
1755

J. S. V. WEILBACH
Niels Juelsgade 6

Telefon
Central 1220
— 13064

Til Imprægning af Presseninger og Telte, brug

TENTOL

Flag - Telte

Stort Udvalg

A/B

BOFORS NOBELKRUT

BOFORS, SVERIGE

Trotyl af højeste Renhedsgrad,
smelter ved 129/130° C

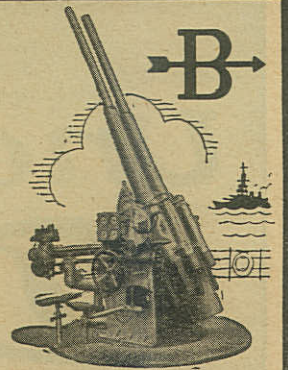

BOFORS'

KRIGSMATERIEL,
VÆRKTØJS- og KONSTRUKTIONS-
STAAL.

SMEDE- og STAALSTØBEGODS,
STAALPROPELLER m.m.

A.B. BOFORS
BOFORS + SVERIGE

AKTIESELSKABET

DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

(THE EAST ASIATIC COMPANY, Limited)

IMPORT til Europa af østasiatiske og andre oversøiske Produkter.

EXPORT til oversøiske Pladser af europæiske Produkter.

SKOV- OG SAVMØLLEDRIFT i Siam.

REGELMÆSSIG RUTEFART paa Siam, Ceylon, Kina, Japan, Sydafrika, Australien, Java

Vestindien, Mellemamerika og Vestkysten af Nord- og Sydamerika.

Alle nærmere Oplysninger angaaende Kompagniets Virksomhed

faas ved Henvendelse paa Hovedkontoret, Holbergsgade 2, København K.,

Filialerne i Bangkok og Singapore eller Agenturerne.

Egne Agenturer: Shanghai, Hankow Tsingtao, Dalny, Harbin, Vladivostock, Seattle,
San Francisco, Santiago de Chile, Durban, Johannesburg, Cape Town, Madras, Rangoon,
Calcutta, Penang, Kuala Lumpur.

BENZIN
MOTOROLIE
BRÆNDELSOLIE
PETROLEUM

D. D. P. A.

Aktieselskabet

Københavns Bunkerkul Depot

Central No..72

Telgr.-Adr.: Bunkerdepot

FORLANG TILBUD

C 4048
C. 4094

HOLD FESTEN I
BRYLLUP
KONFIRMATION
JUBILÆER

PARK-TEATRETS

Selskabs-lokaler

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: E. W. MARSTON

22. AARGANG
1935.

BLADETS OG HOVEDFORENINGENS KONTOR
St. Strandstræde 9^a, KØBENHAVN K.
Telefon Palæ 2886 — Kontortid 1—4.

HÆFTE IX
NOVEMBER

Skibsfarten ude og hjemme

Fra danske Værfter.

Holm og Wonsilds nye Motorskib „Asbjørn“ paa 7800 Dødvægt Tons er søsat hos Burmeister og Wain. Maskineriet bliver to Burmeister og Wain Motorer, udviklende ialt 3600 ind. HK.

Frø Helsingør Skibsværft er afholdt Prøvetur med Motorskibet „Cap des Palmes“, bygget til et fransk Rederi og bestemt til Frugtfart. Skibet er paa 3000 Dødvægt Tons, og Maskineriet bestaar af B. og W. nyeste Motor, udviklende 4500 HK., og Farten bliver c. 18 Knob.

Prøvetur er afholdt fra Nakskov Skibsværft med Motorskibet „Tasmania“ paa 8400 Dødvægt Tons, bygget til Rederiet Orient. Maskineriet er to B. og W. Motorer paa tilsammen 3750 ind. HK., der giver en Fart paa Last af 13 Knob. Det er det syvende Motorskib, som Orient har faaet bygget paa dette Værft.

Frø Odense Staalskibsværft er søsat Motorskibet Fort-Richepanse“, bygget til et fransk Rederi. Det faar to Motorer hver paa 2500 ind. H K., leveret af Gøtaverken med Licence fra B. og W.

Frø Nakskov Skibsværft er søsat Motorfragtskibet „Normandiet“ paa 6000 Tons, bygget til Det Dansk-Franske D/S. Skibet er 345 Fod langt, og der installeres en B. og W. 6-Cylinders, To-Takts Motor paa 1700 HK. Farten bliver 11 Knob.

Burmeister og Wain har af Standard Oil Co. faaet Bestilling paa et Motortankskib paa 15 000 Dødvægt Tons til Aflevering i Oktober 1936. Det er den første Ordre paa et Tankskib, som Standard Oil har givet et dansk Værft.

Frø Burmeister og Wains Værft er søsat Motorfragtskib „Thureby“, bygget til Rederiet Motortramp og paa 7200 Dødvægt Tons. Skibet faar B. og W. nyeste Motor paa 3000 ind. HK.

I den senere Tid har flere danske Rederier besluttet betydelige Udvidelser af Flaaden med Motorskibe og Specialskibe. I Begyndelsen af November er der ialt 32 Nybygninger, der skal bygges paa danske Værfter, heri medregnet udenlandske Bestillinger.

**
*

Kvinder til Søs.

Forholdene forandrer sig i mange Henseender, og nu ser man, at Kvinder gaar til Søs og tilsyneladende klarer sig.

Der meddeles saaledes, at det franske Sejlskib „Femme“ anløb Vigo paa Vej til Havre efter en Rejse paa fire Aar. Skibet var udelukkende bemanded af det svage — eller nu søstærke — Køn under Kommando af Fru Dupont, der har Bevis som Skibsfører og som er gift med en fransk Søofficer. „Femme“ er Øvelsesskib for unge franske Piger af god Familie, og hver Ungmød betaler en vis Sum for at komme med, henvend 800 Kr. De har selvfølgelig paa den lange Rejse oplevet haarde Dravater, men klarede Arbejdet.

For nylig ankom den russiske Damper „Chaviteha“, købt fra Hamborg, til Odessa og ført af Kapt. Anna Ivanovna, der er 27 Aar gammel og har 10 Aars Erfaring til Søs. Hun har tidligere ført tre andre Skibe, og nu skal hun gaa med sit Skib via Rødehav og Pacific til Vladivostock. Besætningen bestaar her af Mænd, men Skibet føres af en Kvinde.

Maaske er det ikke let at forstaa, at de franske Piger har klaret alle Besværligheder i et Sejlskib, men de har klaret sig i fire Aar og udført samme Arbejde som ellers udføres af unge Mænd.

Britiske Blade spørger, om England skal følge Udviklingen og uddanne Kvinder til „shemen“. Der spørges — maaske lidt ironisk — skal Kvinder til Søs? De har vist, at de kan klare sig paa de syv Have.

For kort Tid siden kom en russisk Damper til England, og her var baade Førstestyrmand, Førstemaskinmester og Radiotelegrafisten Kvinder.

**
*

„Normandie“.

I et Foredrag, som Mr. Hardy for nylig holdt i Glasgow, oplyste han om Lineren „Normandie“, at den paa de seks første Rejser har gennemsejlet 38 753 Sømil med en Gennemsnitsfart af 28.55 Knob, og der brugtes 1492 kg Olie pr. Sømil. Skibets Gennemsnitsfart paa den første udgaaende Rejse Vest efter var 29.53 Knob, i et Etmaal var den udløbne Distance 753 Sømil og højeste Fart 31.37 Knob. For østgaaende var højeste daglige Gennemsnitsfart 30.34 Knob, størst udsejlede Distance pr. Etmaal 711 Sømil og højeste Fart 30.91 Knob.

Da Skibets Tegninger blev udarbejdet, var det Mening, at Lineren skulde være noget helt for sig selv, og følgelig er det umuligt at sammenligne „Normandie“ med andre Skibe.

**
*

Den nye „Dana“.

Den nye „Dana“ faar følgende Dimensioner: 45×8.5×4.5 Meter. Den faar Motordrift med 500 ind. HK. Ved Farter mellem 1 til 4 Knob skal Skibet drives diesel-elektrisk, medens Maksimalfarten bliver 10½ Knob med stor Aktionsradius. Der anbringes to Ekkolod, det ene har Maksimaldybden 200 Meter og det andet 6000 Meter; desuden skal installeres Radiotelegraf, Radiotelefon samt Radiopejlapparat. Til Arbejde paa store Dybder haves en 6000 Meter lang Wire og til Indhivning to mindre elektrisk drevne Spil.

**
*

Britisk Sammenslutning.

Indenfor den britiske Skibsfart er sket en betydningsfuld Sammenslutning, idet General Steam Navigation Company

har købt Moss-Hutchison Line med en Flaade paa 16 Dampere og et Motorskib paa tilsammen 33 046 Br. Tons.

General Steam Nav. Co. er sikkert det ældste Dampskibsselskab, idet det i 1820 begyndte at drive Damp-Paketter mellem London og Margate, den berømte Dampbaad „Eagle“ tilhørte Rederiet. Moss Line stiftedes i 1823, men begyndte først at sejle med Dampere i 1850.

**

Verdensskibsbygningen.

Af Lloyds Registers Oplysninger om Verdensskibsbygningen den 30. September fremgaar, at der i hele Verden bygges 288 Handelsskibe paa tilsammen 1 197 969 Brutto Tons, heraf i Storbritannien 530 554 Tons, Tyskland 268 340 Tons, Sverige 89 000 Tons, Holland 62 645 Tons, Japan 61 305 Tons, Danmark 54 533 Tons og Frankrig 46 523 Tons. Andre Lande bygger langt mindre, og af det Antal Tons, der byggedes i Danmark, var 51 633 Tons med Motordrift.

Af det totale Antal Skibstons, der var under Bygning i Verden ved Udgangen af 3. Kvartal i Aar, var 715 983 Motorskibstons, 479 121 Dampskibstons og 2865 Tons faldt paa Sejlskibe og Lægttere. Der var den 30. September ialt 331 000 Tons Tankskibe under Bygning.

**

Bakspassiar. Luftspejlinger.

Fra en amerikansk Damper saas under Kysten af Amerika et Tankskibs Bro og Overbygning i en meget stor Højde over Horisonten, og senere saas Stævnen i samme Højde. Skibets Omridt vekslede stadig, indtil det saas som en almindelig Damper. Skroget af en anden Damper saas i tredobbelt Højde, og et tredje Skib viste sig i 7 Sømil Afstand i forskellige besynderlige Former.

*

Russiske Domme.

En russisk Damper strandede paa spansk Kyst paa Grund af Kaptajnens Forsømmelighed, hvorfor han fik 12 Aars Fængsel, medens Styrmand og Maskinmester fik mindre Fængselsstraffe. Derimod fik Rederen 2 Aars Fængsel, fordi han havde udygtigt Personel. Føreren af et Bugsefartøj, der havde forladt sit havarerede Skib som en af de første i Stedet for at gaa sidst fra Borde, fik Dødsstraf, og Lederen af Rederiet 10 Aars Fængsel. Det er da noget, som kan batte.

*

90 000 Sømil.

Hollandsk Ubaad „K. 18“ afgik i November i Fjor paa en videnskabelig Ekspedition over 90 000 Sømil. Rejsen gik via Atlanterhavet og Stillehavet til en Mængde forskellige Pladser, og det er den længste Ekspedition, der nogensinde er gjort med en Ubaad. Turen var meget vellykket.

*

50 Aar.

Det japanesiske Rederi Nippon Yusen Kaisha, der oprettedes i 1885, fejrede 1. Oktober sit 50 Aars Jubilæum. I 1885 var Flaaden paa 69 000 Tons, den udvidedes efterhaanden, og nye Ruter startedes, saaledes til London, Canada og Australien og ved Krigens Udbrud var Flaaden paa 380 000 Tons. I de 50 Aar er Kapitalen vokset til 106 Mill. Yen, Flaaden er nu paa 135 Skibe paa ialt 800 000 Tons, og saaledes er Nippon Yusen et af Verdens største Rederier.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirkning af
Grosserer Vald. Schou

70 Aar.

20. November 1865.

20. November 1935.

GROSSERER VALDEMAR SCHOU

Næstformand i Hovedbestyrelsen og Medstifter af Marineforeningen, Grosserer Valdemar Schou, fylder d. 20. November 1935 70 Aar.

Hovedbestyrelsen har i denne Anledning besluttet at give Medlemmerne Lejlighed til at fejre Grosserer Schou ved en Festsouper i Officersforeningens Lokaler (Kunsthøjskoleens tidl. Bygning, Vestre Boulevard) Lørdagen d. 23. November 1935 Kl. 19.30. Prisen vil blive ca. 7 Kr. pr. Kuvert.

Medlemmer, som maatte ønske at deltage, kan indhente nærmere Oplysninger ved Henvendelse til Marineforeningens Hovedkontor, St. Strandstræde 9, Kbhvn. K. Telefon Palæ 2886. Kl. 1—3.

Tegningsfristen udløber den 18. Novbr. Kl. 3.
Paaklædning: Daglig Blaåt.

SVENDBORG-AFDELING

Den 26. November fylder Svendborg-Afdelingens eneste Veteran fra 1864, Skipper og Dannebrogsmænd H. C. Hansen, 90 Aar. Hansen har været Medlem af Svendborg-Afdelingen fra dens Begyndelse og er stadig en trofast Deltager i vore Sammenkomster. Aandsfrisk og livsglad gaar han daglig til Havnen for at spytte i Vandet, og er en livlig Kammerat og god Taler. Hans Hustru forstaar saa godt hans Interesse for Marineforeningen og er lige saa stolt af sin Mand, som vi er af en god Kammerat.

„Til Lykke med Dagen“.

MARINEFILMEN

Den ved Marineministeriets Foranstaltning og under Ledelse af Kaptajnløjtnant Dam optagne fortræffelige Film fra vor Orlogsflaades Liv og Færden har været fremført i forskellige af Marineforeningens Afdelinger Landet over, — men endnu langt fra i tilstrækkelig mange.

Ved Aarhus-Afdelingens pompøse og stilfulde 25 Aars Jubilæumsfest den 6. August var Forevisningen af Marinefilmen, med ledsagende Oplysninger af Orlogskaptajn Legind,

VETERANFONDEN

Saafremt der indenfor Afdelingerne maatte findes Veteraner fra 1864, som kunde ønske at komme i Betragtning ved Tildeling af Marineforeningens Veterangave, som uddeles den 9de Maj, vil Vedkommende kunne rekvirere Ansøgningsblanket fra Hovedkontoret, St. Strandstræde 9, Kbhvn. K. inden den 1. Febr. 1936. Udfyldte Andragender indsendes til Hovedkontoret gennem Afdelingsformanden.

et af Aftenens Programpunkter, og Filmen modtoges med stort Bifald, saaledes som den ogsaa fortjener det.

Vi har ønsket at give denne Film en særlig Omtale foruden den vi tidligere har haft i vort Medlemsblad, og Grunden dertil er ikke blot den, at Filmen som saadan er ganske ypperlig i sine Situationer og den rent teknisk-fotografiske Udførelse, men navnlig fordi Filmen — saafremt den gaar sin Gang over Landet, saaledes som vi haaber det, vil give store Dele af Befolkningen Forstaaelse af Flaadens Liv og Virke, — noget, som tør antages at være i hvert Fald de fleste Indlandsbeboere ret fjent og fremmed.

At de tidligere Orlogsgæster nikker genkendende til alle Filmens Faser er en Sag for sig, — for dem er Filmen et Repetitionskursus og Genoplevelse af en interessant, travl og sorgløs Tid, — men hermed er Filmens Mission ikke endt. Tværtimod.

For vore Afdelinger ligger her en Opgave, hvorved de ikke blot kan fornøje sig selv ved at faa Marinefilmen frem i deres egen Kreds, men ogsaa, naar dette er arrangeret, delagtiggøre de stedlige Foreninger ved at faa disse med. I adskillige af Marineforeningens Afdelinger Landet over finder jo forlængst selskabeligt og kammeratligt Samvær Sted mellem bl. a. de lokale Soldaterforeninger, til fælles Glæde og Gavn, og findes det adskillige Steder endnu ikke, da bør Anledningen være der, naar Marinefilmen skal forevises.

Med største Beredvillighed imødekommer Marineministeriet Anmodninger om Fremvisning af Filmen under kyndig Førelse, og Udgiften for paagældende Afdeling derved er ikke større end ved de mange Foredragsholdere, man gennem Aarene har haft i Afdelingerne, og vil i hvert Fald kunne dækkes uden Besvær ved en meget beskeden Entre, — end lettere, saafremt Afdelingen aabner sine Døre for Kammerater fra andre Foreninger ved den paagældende Lejlighed. Ikke mindst Damerne synes at finde stort Behag i Filmens mange friske og fornøjelige Marinebilleder, og det bør ikke glemmes.

En stor Reduktion i Udgifterne ved Filmens Tilvebringelse kan opnaaes saafremt flere i hinandens Nærhed liggende Afdelinger kan samarbejde og faa arrangeret Møder med Dags eller faa Dages Mellemrum, hvorved Transport og Rejseudgifter bliver billigere.

Marineforeningens Hovedkontor, St. Strandstræde 9, København K., vil være behjælpelig ved Besvarelse af alle Forespørgsler angaaende Marinefilmen.

BORNHOLM-AFDELING

Torsdag den 10. Oktober 1935 afholdt Bornholm-Afdelingen sin første Sammenkomst i Vintersæsonen med Pølsegilde paa Hotel „Østersøen“ i Svaneke, hvor der havde indfundet sig hen mod 70 Medlemmer. Flaget blev hejst med Honnør, og Nationalsangen sunget, hvorefter man skred til Værket.

Det blev en dejlig Fæst, der sluttede sent, og alle var enig om at denne havde aabnet Adgang til flere lignende Fester i Vinter. Kl. 24 blev Flaget halet ned, og derefter blev der drukket Kaffe. Flere af Kammeraterne havde Ordet, dels med Historier og dels med muntre Sange, og det kammeratlige Samvær var storartet fornøjeligt.

Bestyrelsen takker de mødte for at have efterkommet Indkaldelsen og haaber paa lige saa godt Fremmøde, naar der atter kaldes til Samling.

Fredag den 4. Oktober 1935 døde fhv. Mølleer Hans Ancher Kofoed i Svaneke 69 Aar gammel efter et kortere Sygeleje. „Svanemølleren“, som Kofoed kaldtes, havde været Ejer af Svanemøllen ved Svaneke og var en Mand, der var kendt udover sin By. Han havde som yngre deltaget i det offentlige Liv og haft flere Tillidshverv, som Byraadsmedlem og Bestyrelsesmedlem af Haandværker- og Industriforeningen. Han havde gentagne Gange haft Sæde som Bestyrelsesmedlem i Marineforeningens Bh.-Afdeling. Han var en gemytlig Mand, og vi husker ham som den habile Sanger han var ved vore

Alf Jarl Thurøe

Vandtæt elektrisk Installationsmateriale

St. Kongensgade 59

Telf. C. 4390

HOLMBLADS SPILLEKORT

Blumensaadts Sæber

Carl Lind's Dampbageri, Rigensgade 24

Filialer: Ny Kronprinsessegade 27 - Adelgade 125

NORDISK FORSIKRINGS-ANSTALT A/S
KØBENHAVN

Conditor **V. Buchhorns Eftf.** St. Strandstræde 9, København
Grundlagt 1870 **Telefon 1699**

Anbefaler sig med alt til Conditori henhørende

Bestillinger modtages. Alle Slags Is og franske Confekturer

Grøntsager

Oluf Kristensen

Ny Kastrupgaard

Telf. Kastrup 150

Otto Suenson & Co.

Dr. Tværgade 7, Telefon Centr. 482

Vin og Cigarer

Leverandør til Søofficersforeningen og
Officersforeningen

Handske Forretningen

St. Kongensgade 75

C. Schmidt

Telefon Palæ 5249 x.

Stort Udvalg — Billige Priser

5% til Medlemmer

H. de H. Ebbesen & Søn

Udstyrs- & Isenkramforretning

Specialitet:

Møbelbeslag og Møbelaase
Dr. Tværgade 25 - Central 845

Vaskeriet MARRS Eftf.

Store Kongensgade 106 Stuen

Palæ 71

vasker alt!

Oskar Johansen.

Glemmer

Dronningensgade 55 Tlf. Amager 7398

Rammer, Rullegardiner og Badespejle

Alt Bygningsarbejde

Leverandør til Orlogsværftet.

H. PENS - SPEJLE

St. Kongensgade 92.

Kbhvn.

Fred. Frederiksen

A. Steen's Eftf.s Udsalg

Røgeri & Charcuterie Konserver
Specialiteter; Salater

Altid friske røgede Varer

Telefon Palæ 2162. St. Kongensgade 65
København K.

FILE HUGGERI

A. A. Petersens Eftf.

(A. G. Müller)

Nyhavn 31 Palæ 1252 y

J. C. Jensens

FARVEHANDEL

Dr. Tværgade 40 - Tlf. C. 3227

Farver, Lakfernis, Pensler m. m.

CHICAGO Købmagergade 9

Grundlagt 1905
(Ingen Filialer)

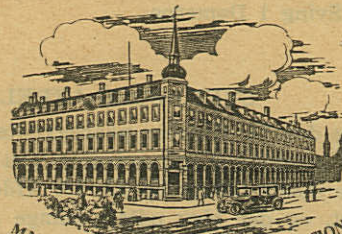
Indehaver: HANS WISBORG

Telefoner 3031 og 10661

Glas — Porcelæn — Fajance

AKTIESELSKABET

C. OLESEN

MANUFATUR EN GROS OG FABRIKATION
DANSK PLYS OG MØBELSTOF-FABRIK I KASTRUP

Sammenkomster. Rank og stout af Skikkelse var Kofoed, og ingen tænkte, at den tilsyneladende raske og sunde Mand saa hastig skulde forlade os. Han var en god dansk Mand, og han yndede gerne at dvæle ved Minderne fra den Tid han tjente under Splitflaget om Bord i Fregatten „Fyen“.

Tirsdag den 8. Oktober foregik Begravelsen fra Svaneke Kirke, hvor vor Forening havde dannet Æresvagt om hans Kiste og hvor vort Flag vajede.

Pastor Olsen talte smukt og trøsterigt om Kofoed. Et Utal af Kranse var sendt til hans Baare, bl. a. en signeret fra vor Forening. Marinekammeraterne bar og fulgte Kofoed til sit sidste Hvilested, og Flaget blev sænket tre Gange over den aabne Grav, som det sidste Farvel til vor afdøde Kammerat.

Vi, der overlever Kofoed, vil værne om hans Minde!

HASLEV-AFDELING

Marineforeningen for Haslev og Omegn afholdt sin aarlige Skovtur til Rødvig den 4. August.

Man samledes paa Carstenssens Hotel, hvor Flaget hejstes, og derefter gled Fartøjerne til Rødvig, hvor Eftermiddagskaffen blev serveret. Her var Lodsens saa velvillig at invitere os paa Sejlur, men da der viste sig at være saa stor Tilslutning til Sejlturen, at Lodsens Baad ikke kunde rumme os alle, stillede en af de stedlige Fiskere velvilligst sin Baad til Raadighed, saa vi alle kunde faa den herlige Sejlur, hvor vi fik Klinerne og Højerup Kirke at se.

Efter endt Sejlads blev Aftensmaden indtaget paa Hotel „Harmonien“, hvor Værten selv viste sig at være gammel Vaabenfælle. Efter Dans paa Banjerne satte vi Kursen mod Haslev, enige om at have tilbragt en herlig Dag; og det der bevirkede at Turen blev saa god, var i første Række *Sejlturen*, som vi siger Lodsens og Fiskeren hjertelig Tak for. Skønt Takken kommer lidt sent, er den ikke mindre velment.

HIRTSHALS-AFDELING

22. September Kl. 19 pr. afholdtes i Kroen Fællesskafning og Dans paa Dækket til Kl. 1. Flaget blev hejst med fuld Honnør. Efter at Formanden havde budt Velkommen, mindedes han vor afdøde Næstformand, Jens Christiansen, medens Flaget blev sænket, og sluttede med „Ære være Jens Christiansens Minde“!

Der blev pebet til Ølskaffe overalt. Musiker Nielsen spillede ved Skafningen, og vort nye Medlem, fhv. Dæksofficer, nu Kriminalbetjent i Hjørring, var Lodhiver, hans Fløjte trillede galant, man kunde høre, han var af Holmens faste Stok. Formanden talte for Flaget og senere for Damerne. Ved Kaffen fortalte Formanden sine Erindringer fra „Georg Stage“s Forlis for 30 Aar siden. Et stort Fotografi, Skildring af Forliset, blev bortloddet og vandtes af Kulhandler Chr. Jensen. Møller Jensen oplæste et Digt af Byggekonsulent Hans Nielsen, København, om Forliset, det blev glimrende oplæst og gjorde dybt Indtryk paa Tilhørerne, som gav deres Bifald til Kende. Kontorbestyrer J. Nicolajsen talte for Formanden i smukke Ord og udbragte et Leve for ham. Sange blev sunget af den blaa Bog. Efter at Flaget var halet ned med fuld Honnør, tog man fat paa Dansen med Liv og Lyst, særlig Hjørringenserne var paa Dækket hele Tiden og satte Sving i Damerne.

SVENDBORG-AFDELING

Mandag den 14. Oktober paabegyndtes Vintersæsonen med en meget gemytlig Torskespisning paa Hotel „Ærø“. Kammeraterne mødte talrigt op Kl. 19. Afdelingens Samlingsstue blev beset, og der blev udtalt mange gode Ønsker for den forventede Marinestues Oprettelse. Flaget blev hejst og „Kong Kristian blev sunget. Kl. 19½ blev der pebet til Skafning. Hver fandt sin Plads, og Formanden bød de tilstedeværende Velkommen og en særlig Velkomsthilsen fik de besøgende Kammerater, Skibsinspektør Troest og Skibsreder Hintze.

Under Skafningen blev der holdt mange Taler, blandt andet talte Malermester Thorbensen for det danske Flag, Cigarhandler Stougaard for Kammeratskabet, Skibsreder Bom for Marineforeningen og gamle Jockum Madsen, der aftjente sin Værnepligt i 1879, fortalte med straalende Humør om sin Amerikarejse, han lige var hjemkommen fra. Der blev endvidere sunget 3 i Dagens Anledning trykte Sange, og den blaa Bog blev ogsaa flittigt benyttet. Efter Skafningen blev gamle Minder opriskede, Klokken 24 blev Flaget halet ned, og det kammeratlige Samvær fortsattes til Hundevagtens Slutning.

HADERSLEV AFDELING

Torsdag den 2. Oktober mødte Haderslev nystiftede Marineforening til Kongerevy i Jels i Sønderjylland. Turen foregik med Medlemmernes Privatbiler, og Foreningen havde til den Dag laant Kolding Afdelings Flag. Starten fra Haderslev foregik Kl. 9 Morgen, og ankomsten til Jels stillede man op under Flaget, og sammen med andre Soldaterforeninger marcherede vi saa til Pladsen, hvor Kongerevyen foregik.

Efter Revyen samledes vi paa Hotellet i Jels, hvor Salen var reserveret Soldaterforeninger, og vi spiste saa vor medbragte Madpakke, hvortil „Loddet flittigt blev hevet“. Kl. 3 tog man atter hjem, og var man enige om, at Turen havde været vellykket.

— — —

Fredagen den 18. Oktober afholdt Afdelingen sit første Gaa- og Andespil paa Højskolehjemmet i Haderslev med mange Gæs, Ænder, Stege samt mange gode Gevinster. Der var mødt 40 Medlemmer med Familie, og præcis Kl. 8½ blev der pebet „Klar ved Grejerne“. Formanden, Barbermester M. Dam, bød Velkommen og ønskede alle maatte faa en gemytlig Aften og alle havde Held med Spillet. Kl. ca. 10½ holdtes en halv Times Kaffepause, hvorefter Spillet fortsattes til alt var bortspillet. Kl. var da 11¾, og Formanden sluttede derefter Aftenen med Tak til de fremmødte Medlemmer med Familie. De fleste havde en eller flere Gevinster med hjem.

EBELTOFT-AFDELINGEN

afholdt en meget interessant og fornøjelig Aften den 17. Oktober paa Hotel Skansenskilde, med Hr. Søløjtnant Prip fra København som Foredragsholder og Fremviser af den udmærkede Marinefilm.

Salen var stuvende fuld, da Formanden, Barbermester Jensen, bød Velkommen. Man sang: „Du danske Mand“, hvorefter Hr. Søløjtnant Prip holdt et interessant Foredrag om Livet som Marinesoldat, og fortalte om den specielle Kammeratskabsaand, der gik gennem hele Uddannelsen, saaledes at de værnepligtige saa at sige, uden at mærke det, blev uddannet til dygtige Marinesoldater. Foredraget hilstes med stærkt Bifald, og Hr. Prip fremviste derefter den paa Marineministeriets Foranledning optagne Flaadefilm, der i fotografisk Henseende stod langt over, hvad vi hidtil har set af Smalfilm. Klare og skarpe stod de glimrende valgte Motiver, der til Tider var hele Idyller, paa Lærredet. De forhenværende Marinere, ligefra alderstegne Gubber til de lige hjemvendte, fulgte de skiftende Scener og mindedes de glade Dage i den danske Marine.

Formanden takkede for den udmærkede Film, og efter Af-syngelsen af „Der er et yndigt Land“, traadtes Dansen „paa Dækket“ til Violin og Harmonika.

København

Marineforeningens Skyttelav afholdt sin 19-aarige Fødselsdagsfest i „Hollænderbyen“ Mandag den 21. Oktober d. A.

Festen aabnedes af Formanden, Lagerchef Grønvold, som bød Forsamlingen velkommen og takkede for den store Deltagelse. Derefter opførtes et lille Hørespil, „En Mariners Dag om Bord i en Fregat“, hvorunder Flaget blev hejst med Honnør, ganske som om Bord i Skibene, da man endnu havde Musik. Hørespillet maa iøvrigt have været præget af Virkelighed, thi midt under det, udbrød en af Deltagerne: „De bliver vel nok klodset godt op der om Bord.“ Da dette var forbi, tog Musikken under Kapelmester Henrik Clausens Ledelse fat for Alvor, og den underholdt Selskabet bæde under og mellem de forskellige Artistnumre, som forøvrigt var ganske udmærkede og blev lønnet med velfortjent Bifald af alle de tilstedeværende. For Musikens vedkommende havde en Del gamle Melodier til Lysbilledtekst, hvor hele Selskabet sang med, en stor Succes. Man kunde ligefrem mærke, hvorledes de gamle Marinere hyggede sig, og Omtalen af hele Festen var smuk, — den var ualmindelig vellykket.

Ud paa de smaa Timer sluttedes af, Stemningen var høj, og der var ingen rigtig Lyst til at holde op, men alting skal jo have en Ende, og det fik Fødselsdagsfesten ogsaa; man sluttede med Tak for i Aften, og vi var blevet er smukt Mindre rigere.

Lavet bringer Direktør Thorkild Larsen og Kapelmester Henrik Clausen en hjertelig Tak for deres Velvilje og udmærkede Assistance ved Tilrettelæggelsen, og for Hjælpsomheden under selve Festen.

FØLGENDE MEDLEMMER ER INDMELDT PR. 1. OKTOBER 1935

Aarhus: Niels Jensen, Baadsmand Søren Viggo Jensen, Kobbersmed Hans Chr. Hansen.

Bornholm: Maskinmester Andr. P. Eliassen, Skibsfører Karl J. K. Jensen, Kok Hans Espen Olsen.

Ebeltoft: Fisker Herluf Grønfelt, Fisker Anton Severin Nielsen, Malermester Jens P. Olsen, Fisker Niels Anker Rasmussen.

Esbjerg: Fisker Arne Chresten Axelsen.

Faaborg: Prokurist Charles Jørgensen.

Haderslev: Kok Chr. H. Steen Natlevsen, Sømand Hans Carl Sørensen, Arbejder Lauritz Chr. Wind.

Hobro: Barber & Frisør Ingv. Jensen, Arbejdsmand Alfred Mikkelsen, Mejeribestyrer Jens V. Pedersen.

Horsens: Forvalter G. B. P. Lauritzen.

Kolding: Glarmestersvend Ove Damm, Prokurist Carl Steffensen Bork, Møller Peter Honoré.

Korsør: Toldassistent Carl Gustav J. Hansen.

København: Forretningsfører Peter Hansen, Lods P. Østrup, Bogholder Kanjas Kreutzman, Bestyrer Harald Ebert, Direktør Chr. Hvidt, Maskinmester Niels R. Svendsen, Værkfører Torkild Ek, Bankassistent Ewald Thomsen, Maskinmester Frede Lilbæk, Styrmand F. W. Dalberg, Rentier Edvard Bjørneboe, Kystløjtnant Gunnar Hector, Kystløjtnant N. Schultz-Petersen, Kystløjtnant C. Møller Pedersen, Installatør Svend Jarlsby, Mekaniker Bernhard Güldner, Farvehandler Adrian Palm Steffen.

Lemvig: Fisker Josef Anton Flyvholm, Maskinmester Peter Hansen Jørgensen.

Nykøbing Mors: Fiskeribetjent Oskar L. E. Kristensen.

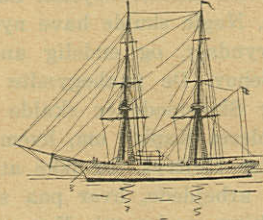
Næstved: Glarmester Hervert Melau, Elektriker Niels Anton M. Nielsen.

Odense: Maskinarbejder Kaj Alfred Andersen, Barber Frederik Th. Frederiksen, Barber Herold Leo Jensen, Svepser Walther Fr. W. Kähler, Maskinarbejder Niels P. G. Rasmussen, Lagerarbejder Poul H. Rasmussen, Maskinarbejder H. Lund Olsen.

Randers: Afdelingschef Søren Svanum.

Roskilde: Tjener Hans Chr. Hansen, Toldbetjent Svend Adolf Hansen.

Svendborg: Skrædermester Ingv. Mildgaard Larsen.

„VIKINGEN“s Julenummer:

„JUL PAA HAVET“

Et Julehefte, som ved sit Indhold og Udstyr sikrer det ikke blot en smuk Plads mellem Julens Mangfoldighed af Hefter, men sikkert ogsaa en meget stor Plads i de mange danske Sømands Hjerter, som langt fra Hjemmet under Højtiden venter paa, hvad „Vikingen“ iaar vil bringe dem, — og den Julehilsen dette Skandinaviens største Blad i sin Art har sendt sine mange Venner til Jul 1935, nummer en Rigdom af Tekst og smukke, farvetrykte Illustrationer fra Søen og for Søens Folk, fra By og Land og hjemligt Hav, at Læseren derude i det fremmede vil føle Afstanden kortere og maaske Længslen mindre efter dem derhjemme.

Og Hefkets Omslag anslaaer straks Tonen ved en pragtfuld Akvarel af Marinemaleren Schøsler-Pedersen, forestillende Fregatten „Jylland“, liggende ved Hønsebroen og med Nyholms Vagt som Baggrund, vel at mærke „Jylland“ med sin fulde Rigning, saaledes som den forhaabentlig inden altfor længe vil præsentere sig.

Det vilde føre for langt at nævne alle Julehæftets udmærkede Tegninger og Farvetryk, dog maa vi nævne særlig fem ypperlige, udførte af afd. Marinemaler Benjamin Olsen, Marinemalerne Lods Landt, V. Qvistorff og Schøsler Pedersen.

Tekstredaktionen under Søfartshistorikeren Kay Larsen, Kaptajn Saltoft og Redaktør Axel Bærentzen er saa kendt og saa sagkyndig, at Resultatet er blevet det bedst mulige, og „Jul paa Havet“ vil gaa sin fortjente Sejrsang over Land og Sø.

„Sømandsliv“

Af Carl Nielsen

Fm. for Bornholm-Afdlg.

(Fortsat)

Da Havfuglene hen under Aften begyndte at sætte sig paa Vandet, lysnede det, det var de første Tegn paa, at Stormen nu var ved at aftage, og allerede i Løbet af Natten begyndte det at flove og Søen dermed at lægge sig. Siden flovede det mer og mer, for til sidst at blive helt stille. I denne Tilstand laa vi og slingrede, saa det faktisk var uudholdeligt at være paa Skibet, for ikke at tale om det grænseløse Spektakel, naar Sejlene slingrede og slog mod Master, Rær og Barduner. Efter at have ligget og holdt det løse af med Slingren og Skuren Dæk, fik vi omsider Vind, saa Sejlene kunne støtte Skuden, og Farten hjemover fortsattes. Dagliglivet bestod nu i at skure Dæk, Pøse og Teaktræ, og da dette var i Orden, begyndte vi at male, for Skibet skulde straa-
le, naar vi kom hjem.

Det er jo selvfølgeligt, at da vi var kommen saa vidt, begyndte det at knibe med Provianten, og Rationerne blev sat ned, ligesom vi kom paa Ration med Vandet, hvorfor vi kun længtes efter at komme op under Linien for at faa Regn, saa vi kunde komplettere vor sparsomme Beholdning.

Medens vi nede ved Hornet havde forlystet os med at fange Albatros og Kapduer, som vi henholdsvis kogte og stegte for dog at faa lidt fersk, begyndte vi nu at more os med at rense Flyvefisk, som vi af og til fik ind paa Dækket, og delikaterede os med som kogt og stegt.

Om Søndagen holdtes Kistefornøjelse. Skibskisterne skulde males og pudses op. Nogle skulde have nye Stropper, andre Presenning med Fryndser, og endelig andre sy, lappe og stoppe, alt efter Behov. De paabegyndte Arbejder saasom Skibe i Flasker og Skibsmodeller skulde gøres færdig, og dem der havde etableret Kapløb om, hvem der først fik sit færdig, virkede under Højtryk for ikke at blive den sidste. Medens vi saaledes arbejdede, hver paa sit, gled vi stadig længere mod Nord, hjem mod gamle Europa, som vi nu trods alt længtes efter.

En Nat medens alt saaledes aandede Fred og Glæde skete det, som vi længe havde frygtet, at Gustav fik et Raserianfald og vilde slagte Ivar, som han saa smukt udtrykte sig. Med en stor Kniv listede han sig ind i Lukafet, hvor Ivar laa og sov, men grundet paa en eller anden Bevægelse vaagnede Ivar netop i det Øjeblik, da Gustav trak Køjegardinet til Side og med Kniven i løftet Haand forsøgte at dræbe ham. Ivar fik en lang Flænge i den ene Arm, men fik fat om Gustavs Haandled, vristede Kniven fra ham og raabte op, saa det hele kun drejede sig om Sekunder, før hele Frivagten var paa Benene og fik Gustav halet væk fra Køjen. Underligt nok, at han ikke blev slaat ihjel, for der var mange der behandlede ham ubarmhjertig, hvilket han for den Sags Skyld ogsaa havde fortjent. Jeg stod til Rors, da det skete, og hørte Raaben og højroset Tale forude og var klar over, der var noget særlig paa Færde, men tænkte dog ikke, det var Ivar, det var gaaet ud over, den eneste, der virkelig havde gjort Gustav godt ved at overlade ham Tøj.

Styrmanden kaldte Kaptajnen op, og Gustav, som var slæbt hen agten for Stormasten, hvor han blev holdt som i en Skruestik af nogle kraftige Arme, maatte overfor Kaptajnen bekræfte, hvad der var sket. Det forreste Rum om Styrbord i Ruffet blev tømt for Rationsfode m. m., og her blev Gustav anbragt som Fange Resten af Rejsen. Der var almindelig Harme om Bord, og der var mange der bevidnede Ivar sin Deltagelse og forbandede det Menneskedyr, som Gustav var. Ingen havde noget til Undskyldning for ham.

Naar han skulde ud og trække frisk Luft blev han bevogtet af 2' Styrmand, og ingen kom inden for den spændte Snor, der markerede hans Raaderum.

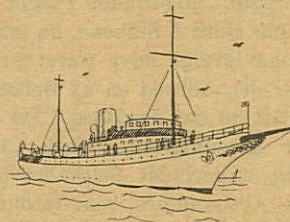
Vi var nu en Mand for lidt paa vor Vagt, men vi følte det som en Lettelse, at vi var fri for at have Gustav gaaende blandt os, navnlig om Natten, fordi vi altid skulde være klar over, hvor han var, for nogenlunde at være sikker paa, at han ikke faldt os i Ryggen. Alle ombord, fra den yngste til den ældste, ønskede ikke Gustav Fred og Lykke, men hver Gang han var paa Dækket for at suge frisk Luft, var det ofte med Besvær og Kriblen i Fingrene, man gik forbi hans Indhegning. Alle var forbitrede paa det modbydelige Menneske. Min kære Ven Ivars Saar blev meget omhyggeligt passet af Kaptajnen selv, men da det var en temmelig dyb Flænge, og der antagelig var skaaret Blodkar og Sener itu, tog det meget lang Tid, og Saaret var ikke nær lægt, da vi kom hjem, hvorfor Ivar straks blev sendt til Læge til videre sagkyndig Behandling.

Selvfølgelig var Ivar utjenstedygtig og gik omkring med opbunden Arm; men alligevel var han med, naar der skulde sættes Sejl, eller naar en Chanty skulde synges. Da sang Ivar som sædvanlig for; han kunde vanskelig undværes ved saadan Lejlighed, hvilket vi bedst mærkede, hvis det hændte om Natten, at der skulde hales et eller andet Sted.

Da vi naaede det variable Bælte, fik vi en hel Del Regn,

og vi samlede alle Steder, hvor der kunde opbevares Vand. Vi havde alle vort Tøj snavset og trængte meget til rent Skift, og nu gik det løs med at vaske. Vi slap forholdsvis hurtigt gennem Bæltet og kom Nord for Linien, men nu var det galt med Provianten. Vi blev sat paa $\frac{3}{4}$, og i Løbet af en Uges Tid, paa $\frac{1}{2}$ Ration. Vi reagerede og bandede i Lukafet, saa det var helt grufuldt at høre paa, mod den nederdrægtige Skipper, der ikke havde draget Omsorg for, at Skibet var velprovanteret, og der blev gjort Notater om, hvad han havde sagt til Deputationen, der havde søgt ham i Anledning af Indskrænkningen, ligesom der blev skrevet en hel Klamamus, som skulde benyttes, naar vi kom hjem, da vi fandt det aldeles stridende mod sund Sans at gaa til Søs uden forsvarlig Provantering.

(Fortsættes)

Valdemar Schou

1865 — 21. November — 1935

En Vismand har engang udtalt de gyldne Ord: „Hvad er et Navn“?? Som bekendt er et andet Visdomsord saalydende: „Alt er relativt“. Naar vi ser paa Navnet over disse Linier og overtænker Svaret paa det første Spørgsmaal og Dybsindigheden i det andet forekommer det os ikke svært at finde Svar paa begge, — i Relation til vor Forening og dennes Historie. Og uden større Vanskelighed vilde vi forsaa vidt kunne besvare begge, ogsaa naar vi gik udenfor Foreningens Rammer, men dette foreligger nu ikke og Besvarelsen vilde vel næppe heller blive saa udtømmende, som Manden og hans Gerning havde Krav paa.

Næppe noget Medlem af Marineforeningen kender ikke Valdemar Schou, — hans Navn eller ham selv, — og uagtet vi særdeles vel ved, at alt, hvad der smager af Fremdragen af Personen Valdemar Schou, og Stilen til almen Beskuelse, er ham i høj Grad imod, undgaar han dog ikke paa 70 Aars Dagen af faa ristet sine Runer paa vor Histories Bautasten, — og med fuld Ret, thi gennem 23 Aar har hans Navn og hans Arbejde for vor Sag været en af de Tapper, hvorom vort store Maskineri drejer.

Fra Ungdomstogtet med „Sct. Thomas“ til Vestindien i 1888 bevarede Schou Kærligheden til vor Marine og Kammeraterne, Livet ombord lod ham møde, og gennem mange Aar var, — og er da forresten endnu, — „88erne“ en fasttømret kammeratlig Flok, som Aar efter Aar mødes, — og ud fra denne tør man vel med nogen Ret paastaa, at den største Marineforening dannedes da Valdemar Schou og Kaptajn Hermann Ewald m. fl. i 1913 stiftede vor Forening, i hvilken ogsaa Marineforeningen „Dannebrog“s Medlemmer med Axel Thiess og Grosserer Thierry i Spidsen sluttede sig. Her er ikke Tiden og Stedet til nærmere Uddybelse af dette, — det bør være forbeholdt Foreningens Historiograf om et Par Aar, — her ønsker vi kun at tale om, hvad Valdemar Schou fik udrettet i Aarene indtil det Aar man, for hans Vedkommende med Urette, betegner som Støvet, — thi er der noget, han ikke er, da er det „støvet“.

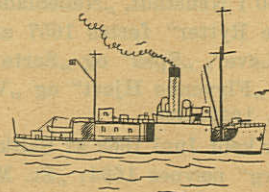
Han er Medstifter af vor Forening, og næppe nogen anden har som han gennem de mange Aar utrættelig og med store personlige Ofre af Tid og Midler rejst og talt vor Sag i alle Landets Dele, — og paa ualmindelig Maade bevaret Kontakten med alle Afdelinger. Medlem af Hovedbestyrelsen fra 1913, Formand for Københavns-Afdelingen i en lang Aarrække indtil 1930, Medlem af Foreningens Veteranfond, Medlem af Bladudvalget etc. og Næstformand i Hovedbestyrelsen siden 1930.

Gennem denne omfattende Gerning har Schou naturligvis

erhvervet sig megen Erfaring i foreningsmæssige Forhold, vidtspændende i ualmindelig Grad, fordi han har været med til at tage Tørnen fra første Færd, mangen Gang paa Uriasposter, hvor hans store Forhandlingsdygtighed blev sat paa Prøve og havde Held med sig til det fælles bedste, fordi den kammeratlige Aand var ham i Kødet baaret, mangen Gang i lynende Uenighed med Kammerater om et eller andet, men ikke bange for at række Haand til Forlig, rundhaandet som faa naar det kneb, — og altid med den Forenings Tarv for Øje, som er hans Hjertebar. Saadan kender vi Valdemar Schou paa hans Syvtiaarsdag og bringer ham vor Lykønskning til Dagen med en Tak for Aarene, som løb saa hastigt og med Ønsket for ham om alt godt i de kommende Aar, til Held for ham selv og til Gavn for Marineforeningen.

M.

Fra Ekvipagens Arkivhylder

Af Oversøminemester Løjtnant C. B. Thostrup

Fortsat.

Som Afslutning bringer vi lidt af nyere Dato som ikke er almindelig kendt.

Det er to Bestemmelser, en fra Tiden efter hver af vore sidste Krige om Sønderjylland.

8' Marts 1851. „At det indtil videre er allernaadigst tilladt holstenske Skibe at optage Neldebladet i Dannebrogssflagets øverste Felt nærmest Flagstangen, det meddeles herved .....“

24' Marts 1865: „Paa Udenrigsministeriets derom nedlagte allerunderdanigste Forestilling har det under 17' ds. behaget Hs. Majestæt Kongen allernaadigst at anerkjende provisoriske Flag for Handelsskibe hjemmehørende i Hertugdømmerne Slesvig, Holsten og Lauenborg, som den østrigske og preussiske Regering ere komne overens om at tillade Skibe fra de nævnte Hertugdømmer at føre under Overgangstilstanden, indtil den endelige Ordning af deres statsretslige Forhold. Dette Flag bestaar af 3 horizontale Striber, en blaa, en hvid og en rød, med en gul Streg nærmest Stangen i den øverste blaa Stribe.“

Og til allersidst:

I April 1662 viste der sig paa Københavns Rhed et Skib, som førte sorte Flag; det hjembragte Liget af Kong Frederik II's Broder Magnus fra Kurland.

Skibsbygning og Skibslister.

Fra en Skibsliste af 1536 kender vi Benævnelserne: Kravel, Böyert, Holk, Galeon, Bark og Jagt.

Vi giver derpaa et lille Udvalg af Skibsnavne.

1551 nævnes Skibene „Engelen“, „Gabriel“ og „David“.

1552 nævnes „Den lybske Admiral“, „Den hamborger Gallion“ og „Koen“.

1553: „Strudsen“, „Saltholken“ og „Uglen“.

1555: „Ølholcken“, „Bonden“ og „Løven“.

I denne Tid nævner man ellers Skibene ved Navn som „Helsingørs Orlogsskib“, „Kongens Vedskib“, „Kongens Bøyert“ o. s. v.

25' Marts 1551 faar Frantz Brockenhus Ordre til at sende det nye Skib, Kongen lader bygge ved Nyborg Slot til Flensborg, og 5' April faar han Ordre til at udvise den største Flid, at Kongens nye Skib kan blive færdigt med det første. Navnet kender vi ikke.

4' September 1554 befaledes det Peder Godske at skaffe en Skibsbygger og andre Tømmermænd til at bygge en Jagt eller et andet Skib, „som kan bruges under Norges Side om det gøres behov.“

5' April 1555. Købstederne befales at udruste det Skib, som de er takserede for, paa orlogsviis og sende det til Københavns Slot den 19' Maj, da Kongen til den Tid agter at lade sine Orlogsskibe løbe ud, Kongen vil personlig være tilstede og give Skibshøvedsmændene Besked. Kongen var altsaa „selv hjemme“.

Vi skal herefter anføre Indholdet af et Par Skrivelser vedrørende den kongelige Skibsbygning:

6' Marts 1555. (Nyberg) Til Peder Godske. Kongen samtykker i, at Jacob von Meidenborg løber til Kolding med Kongens Bøjert, efter de 15 Læster saltet Fisk, som er forskrevne fra Riberhus til Underholdning paa Kiøpnehavns Slot. Der er sendt Brev til Peder Bild, Embedsmand paa Riberhus, at han øjeblikkelig skal sende samme Fisk til Kolling, hvis det ikke allerede er sket. Da der er Mangel paa Tømmer til Indholt til de 2 Barker, han skal bygge, skal han foreløbig kun bygge en, han skal sende en Skabelon af Træ, hvorefter Barken skal bygges, samt Maal paa Barkens Længde og Bredde til Kongen. Der sendes ham Brev til Hr. Peder Skram, Niels Parsberg og Abbeden af Esserrum om at lade hugge Tømmer til Indholt; faar han mere Tømmer end der behøves til Barken, skal han holde det i Forraad, indtil Kongen selv kommer hid. Der sendes ham Brev til Tage Thot om at købe 6 Læster Jern i Løsse og sende dem til Kiøphavn. De 8 Stykker Skyts, som er færdige, skal han lade blive der paa Slottet, indtil Kongen lader dem hente.

22' Marts 1555. Til Peder Godske. Der sendes ham Længde-maalet paa en Bark til 40 Aarer, som bygges ved Nyborg Slot „at du derefter kan forstaa Lægget paa den Bark, som du lader opsætte“ saa meget denne er større, saa mange flere Aarer skal der til den. Han skal lade gøre gode, lange og smidige Aarer, og hvis han ikke kan faa dem der, skal han bestille dem i Danskens eller andetsteds. Du skal ingen Kobrygge eller Fortække gøre paa Barken, men der skal gøres et Overløb, og i Fortækkets Sted skal sættes Bøjler „saa at man kan tække der Vadmel over“, saa Folkene kunne ligge tørre derunder.

Ved Chr. III's Død 1559 havde vi mindst 16 større Skibe og en Mængde mindre, alle vel udhalede.

14' Marts 1562 løb Skibet „Hunden“ af Stabelen; den 7' Juli 1564 omtales, at der staar 2 Skibe paa Stabelen „mere end Aaret forud“. Samme Aar var der i Herluf Trolles Flaade 21 større og 5 mindre, danske Skibe — foruden de Lybskes.

1570 foreslog Peder Okse, at et nybygget Skib skulde føre Navnet „Maria“, men Kongen fastholdt, at det skulde hedde „Wohl, Herr, in Gottes Namen“.

Ved Fr. II's Bryllup 1572 samlede vi ved Københavns 40 store og mange mindre Orlogsskibe.

Det var altsaa Kongen personlig som tog sig af Skibene, assisteret af Holmens Befalingsmænd.

Men Tiderne og Udviklingen medførte, at man maatte søge at faa System i Skibsbygningen, nemlig at fremskaffe Byggetegninger samt fast Personel til Arbejdet, og allerede Herluf Trolle søgte at faa fat i en forstandig Skibsbygger, „som skulde være en ung Mand“ (1564).

Indtil saadanne Mænd fremstod i Landet eller hentedes udefra, maatte Kongen købe sine Skibe andetsteds, hvis han ikke selv kunde overkomme Bygningen.

Skibsbygmesteren var fra 28. Juni 1574 Hollænderen Hans Katlin; han afløstes 13' Januar 1592 af Hans Madsen, vistnok Dansker.

Vi har tidligere (Januar 1935) udførligere berettet om Skibbygning og Skibbygmestre og skal derfor her kun kort omtale disse i Forbindelse med Artiklens øvrige Indhold.

Chr. IV's Skibbygmester var, efter Hans Madsen, Englænderen David Balfour indtil 1599, men 1604 antoges Robert Peiterson, og senere under denne Konge finder vi Daniel Sinclair, Peiter Michelsen og Svend, henholdsvis Englænder, Hollænder og Nordmand, samt, igen, David Balfour. 1636 antoges som Mester Johan Brandt og 1637 Svend Andersen. 1641 døde Balfour, og han efterfulgtes som 1ste Skibbygmester af

Jacob Rubin, hvis Søn James blev Undermester 11' Juni 1647. (Den i andre Beretninger, og her i Januar 1935, omtalte Mester Rybling er identisk med Jacob Rubin).

Kongelig Ordre til Christoffer Lindenow, Admiral paa Bremerholm, skreven fra Flensborg den 1ste Oktober 1649: „Eftersom det Skib Friderich som vore Faktorer udi vor Stad Hamborg os Elskel Albert Baldtzar Berns og Lenert Marsilius til Vores og Rigets Tjeneste ved Nyenstad haver ladet bygge, med forderligste til vor Kjøbsted Kjøbenhavn formodes at skulle ankomme, da bede vi dig og naadigst ville, at saasnaart forne. Skib ankommer, du da alting saaledes som det forefindes rigtig lader registrere og inventere, og forne. Albert Baldtzar Berns og Lenert Marsilius deres Fuldmægtige som dermed ankommer for forne. Skib og dets Tilbehøring kvitterer, ville og naadigst, at du Skibet ikke længer paa Rheden skal lade ligge, men strax udi Havnen indføre, dog det ikke lade aftakle, mens med Takkel og Tov saa og Arkeliet og al sin Tilbehøring udi den Stand lade forblive som det forefindes, og dig overantvordet bliver, indtil Vi naar Gud vil selv ankom eller du videre Ordre derpaa bekommer“.

Durell fortæller fra Helsingør den 27' Oktober 1649 „Forrige Uge er et kongeligt Skib (det er Skibet „Frederik“, bygget i Neustadt) bragt til Kjøbenhavn, det skal føre over 100 Kanoner og være bedre end Skibet „Sophia“, som for nogle Aar siden er sunket i Nærheden af Gothemberg. Kort efter fortæller Durell om Uenighed om Prisen paa det. Den 12' Juli 1650 fik Christopher Lindenow Befaling til at gaa ud med „Frederik“ paa Besejling, han skulde medtage 6 gode Kaptainer og indgive Rapport. Dette Skib er bestilt af Kongen, og det er et Orlogsskib, som er bestilt. Udbetalingen af hvad det har kostet, er sikkert sket i Hamborg til Gabriel Marsilius fra Amsterdam. Durell har tidligere troet, at, da det var købt fra en Købmand i Holland, saa var det et Købmandsskib.

Byen Neustadt i Holsten udmærkede sig dengang ved store og gode Skibsværfter. Christian den Fjerde benyttede dem meget. Den 13' Januar 1641 skriver han i et Brev: „Jeg var i disse Dage hen hos de Skibe, som bygges til Nyensted, og befandt, at det største er saa stærk af Tømmer, som jeg er vis paa, at Mågen, intet findes i Europa. Det mindste er af Størrelse som „Nellebladet“. Der skal tænkes paa Master, Takkel og Redskab, som „Store Sophies“ og „Nellebladets“. Samme Aar skriver han om et Skib, der byggedes i Norge, at det er fast større end det til Nyenstad, men det kan dog gaa med saadan Redskab, som „Store Sophie“ har. 1643 taler Kongen i et Brev om et Skib som Albert Baldtzar Berns til Nyenstad: „for mig skal bygge efter den Skabenlon jeg derpaa gjort haver“.

6. Septbr. 1655 blev Henrik Gertsen Schop Underskibsbygmester, men senere blev han 1ste Mester. I „Journal offuer Hans Kongl. Mayts. Huuse oc Waaninger udj Schipper Boden samt Nieuboder fra Anno 1677“ (til 1680) er der for ham anført: „Laxestrædet No. 29. Mestr. Hendrich Schob, Schibsbøger“; et andet Sted kaldes han: „Mr. Hendrich Scharp, Schibsbøger“.

1657 ansattes Englænderen Thomas Lindsay som Skibbygmester.

Efter ovennævnte Husbog boede i samme Gade No. 34: „Mester Cornelis, Schibstømmermand“; det var Skibbygmester Cornelius Thomesen, vistnok en Hollænder.

1664 blev Mathias Harmensen Mester-Skibbygger; han var Hollænder.

I Husbog for 1681—90 finder vi, ligeledes i Laxestræde (No. 16): „Skibbiugmester Jan Dchöt (det er Jan Schiöll). Indskreved (d. v. s. som Lejer) 29 Aprilles 1686 til Michaeliidag førstkommende.

1686 var Frants Sheldon Skibbygmester.

Den sidste Skibbygmester, vi vil omtale i denne lille samlede Oversigt, er Claus Reimer, som dog vist udelukkende virkede i Neustadt. Han var Kaptajn, blev 1658 Overskipper paa Holmen, men blev i Slutningen af samme Aar afløst og var derefter Skibbygmester.

Vi har nævnt de vigtigste ældre Skibbyggere og skal kun tilføje, at enkelte af dem opdrog deres Sønner i Faget.

13' Februar 1652 bestilte Frederik den Tredie et Skib hos „Os elskelige Henrich Würger Borger og Indvaaner udi Lybek, som sig haver paataget og ville lade bygge og opsætte til vor og Rigens Tjeneste et godt Orlogsskib paa 32 Porte over Stavnen 60 sjællandske Alen dyb, 6 sjællandske Alen, imellem Overlegget 6 Fod, og Bjælkerne lange 14½ sjællandske Alen“.

Vi vil omtale nogle Skibe:

„Frederik“ er som nævnt bygget 1649 i Neustadt. „Sophia“ og Prins Christian“ (fik senere Navnet „Princessesse Charlotte“) er byggede 1650 i Norge, „Trefoldigheden“ er vel kendt fra Slaget ved Colbergheide 1644. „Tre Løver“ nævnes i Regnskabet for 1657. „Svanen“ i Regnskabet for 1650. „Victoria“ er bygget 1650 i Neustadt, „Nellebladet“, „Tre Kroner“ nævnes 1650, „Sorte Rytter“ førtes 1657 af Niels Juel som Capitain, „Norske Løve“, „Spes“ og „Sorte Bjørn“ nævnes i 1650, „Lindormen“, „Flyvende Hjort“ og „Vildmanden“ nævnes i Regnskaberne 1657—63.

„Kjøbenhavn“ blev købt Juni 1663 af Saltkompagniet, „Havfruen“ og „Oldenburg“ nævnes 1664; „St. Michael“ blev købt i Holland 1664; „Churprindsen“ løb af Stabelen November 1664, det var først kaldet „Slesvig“. Prinds Georg“ var færdig 1665 og „Tre Kroner“ byggedes i Neustadt af Claus Reimer 1664—65.

I Neustadt byggedes der samtidig paa Skib Nr. 2.

Paa Bremerholm arbejdedes der i Maj 1665 paa følgende Skibe:

„Sophia“	18	Tømmermand,	20	Ruhuggere
Nr. 6 Fregatten ved Veyer-				
huuset	12	—	16	—
Nr. 7 Skibet v. Klokken ...	25	—	25	—
Nr. 8 Skibet bag Reberb. ...	25	—	25	—
Nr. 9 Skibet paa Slæbepl. ...	25	—	25	—
Nr. 10 Galajerne	4	—	3	—
Lagebænken	2	—	4	—
Til andet Arb. paa Holmen	20	—	—	—
Udi Flaaden	20	—	20	—

Nr. 7 og Nr. 9 kaldtes „de franske Skibe“, Nr. 7 fik Navnet „Friderich“ og løb af Stabelen i Oktober 1665, Nr. 9 „Sophia“, løb af Stabelen den 7' December s. A.; Dagen efter afløb et Skib paa 80 Kanoner, muligvis Nr. 8, det fik Navnet „Norske Løve“.

„Agatha“, der fik Navnet „Færø og som blev brugt som Ostindiefarer, købtes i Holland 1666; „Hummeren“ blev færdig i Begyndelsen af Marts 1666; i April 1666 en Galej, i Maj nævnes et nyt Skib „Delmenhorst“ i Juni kom en ny Fregat „Gyldenløve“ fra Christiania; den og „Flyvende Fisk“ byggedes paa Hevedøen af Cornelius Thomesen; „Gyldenløve“ blev snart udrangeret af Marinen og gjort til Ostindiefarer under Navnet „Mageløs“.

I August 1666 løb en Galej af, 80 Fod under Kølen, med 32 Aarer (den forrige var 96 Fod, med 36 Aarer og 6 Kartover); i samme Maaned skulde der hentes et nyt Orlogsskib, maaske No. 2 i Neustadt.

I November 1669 løb „Prins Christian“ af Stabelen.

Vi bringer en Flaadeliste over Skibe, der er byggede i Aarene 1663—65:

Skibets Navn:	Kanoner:	Skibets Navn:	Kanoner:
Friderich	106	Victoria	56
Sophia Amalie	80	Tre Kroner	56
(bliver fornørnet paa Holmen)		(Nu Nellebladet)	
Sorte Rytter	46		
Prinds Christian	70	Norske Løve	46
Trefoldighed	66	Spes	46
Tre Løver	60	Lindormen	46
Svanen	56	Oldenburg	48

(Fortsættes)

RESTAURANT „BRYGGERGAARDEN — ODENSE

vis à vis Raadhuset

FØRSTE — STØRSTE — BEDSTE
Telefon 2896 — 6724 — 6625

HOFFMANN BANG — tidl. „Hotel Alssund“, Sønderborg

SYDFYNSKE DAMPSKIBSSELSKAB

AKTIESELSKAB
SVENDBORG

**Vejle Mælkeforsyning
og Flødefabrik**

Vejle Andelsmejeri

Telefon 510.

Vejle

P. Saxbergs Skibshandel

Skagen

Telegram-Adresse: Saxberg

Rigstelefon 86

**Nordjyllands Kul
Kompagni A/S**

I. L. Hamre

Sejl-, Flag-, & Presenningfabrik

Aalborg — Telef. 381

anbefales.

M. Steffensen. Cafe „Haabet“

Nyhavnsgade Aalborg Telefon 1847
Bedste Madsted i Aalborg.

Køb

Mejeriet „Ficaria“s

Mejeriprodukter

Tlf. 335 - 336

Harald Fischer

KORSØR — Telf. 96 - 104 - 339

Kolonial — Isenkram

Leverandør til Marinen

CARL CLORIUS

Bager og Conditforretning anbefales
altid 1.ste Klases Varer.

KALUNDBORG

TELEFON 187

Køb hos

vore Annoncører

Fjedre

for Dieselaggregat, Sikkerhedsventiler,
Rorledninger, etc. Hurtige Leverancer,
høj Kvalitet.

A. B. Svenska Spiralfabriken
Stockholm

Skandinaviens
største og ældste Fjederfabrik.

Chas. Mortensen

Sejlmager
Randers

Telte, Sejl, Flag og Presseninger

Autoriseret Forhandler af Marine-
foreningens Standere.

Søfarende!

Se ind i Marinestuen
Restaurant „**Gl. Toldbod**“

Havnen — Randers
der mødes vi alle
Telefon 1267

Helsingørs Jernskibs- og Maskinbyggeri

Helsingør Etabl. 1881 Danmark

Nybygning og Reparation af Dieselmotor- og Dampskibe.
Byggebedding for Skibe indtil 430 Fods Længde. — 2 Tørdokker og 1 Op-
halingsbedding for Skibe indtil 380 engl. Fods Længde.
Telegr.-Adr.: Skibsværftet. Telefon Nr. 40, 91 og 357

**KAAS & SØRENSEN (Indehaver G. E. Olsen),
HELSEINGØR**

KUL - COKES - BRÆNDE

En Gros & en detail.

Telefoner: 39 — 1139 — 57

English House

Østeraa 2 - Tlf. 3542

AALBORG

Har den Hat, som „Huer“ Dem

A. EVENSEN & Co. A/S

AARHUS

TLF. 509 & 529 TELEGR. „ADAM“

H

A/s Chr. Boldsens Efterfølger
Jern, Staal, Metaller
Randers

M. Simoni, Aalborg

Jyllands ældste Vinhandel.

M. Kjærs

Smedie & Maskinfabrik

Aalborg

Telefon 2371 og 3443

Alle Marinere
mødes i

Industriforeningens Lokaler

NÆSTVED TELEF. 91

K. Kjeldgaard

Jern-, Staal og Maskinforr.
AALBORG

Aalborg Bugserselskab

ved JACOB NIELSEN
Telefon 1265

Køb hos vore
ANNONCØRER

Aarhus Stevedore Compagni

Telefon 465 og 6432

Losning og Lastning!

Fineste Aarhus Vand
Mineralvandsfabrikken EXPRES
v/ Jens Skou - Aarhus
Telefon 7700. 3 Linier.

Andreas Skaarup, Aarhus.

Colonial- og Delikatesseforretning.
Telefon 865, 866. Skolegade 29.

Leverandør til Marinen.

SOPHUS E. JOHNSEN & Co.

SKIBSHANDEL, DRAKENBERGHUS
Telegramadresse: Sejus, Tlf. 2859, Riis Skov 157
Medlem af Marineforeningen.

Alt, som kan udføres fra Frilager.
HAVNEGADE 32, AARHUS

D. F. J. F. T.

Horsens

Jern- og Staalforretning A/S

(tidl. N. C. Nora Jernhandel samt Horsens
Jern- og Staalforretning)

Telefon: 2031, 2032 og 2033

P. B. Nissen & Søn

Indeh. Johs. Nissen - Blikkenslagermestre
Exam. aut. Vand- og Gasmester

NØRREGADE 26 - HORSSENS - TELF. 263

Installation af W.-C., BADEVÆRELSE og
CENTRALVARME

Chr. Jacobsens Maskinfabrik

Horsens - Telefon 1214

FRITSTAAENDE DAMPKEDLER
Medlem af Marineforeningen

Marinere besøger

Hirtshals Kro,
Feriegæster modtages.
Telefon 7

**Dansk Møbelplade
og Finérfabrik A/S**

ODENSE

Telf. 5188

Brd. Joh's. & Emil Franke

Svendborg

Kød · Flæsk · Paalæg
Leverandør til den Kgl. danske Marine

F. H.

Jul. Th. Petersen

Mønsterbageriet.

Torvet 30 — KØGE — Telf. 294.

Leverandør til Marinen.

Støt de Averterende!

ESBJERG

P. Rasmussen & Co.

Esbjerg

Repræsentant for A/S VØLUND

Lager af Reservedele

Maskinværksted

Kjøgx

JENSEN's Enkes Eftf.

JYLLANDSGADE 5
ESBJERG
Telefon 295

Bageri & Conditori

**A/S Vestjysk
Krystal-Isværk**

Nyhavn - Esbjerg
Telefon 65

leverer absolut fineste Is
til Fiskeribrug

Fanø Skibsværft

J. CHRISTOFFERSEN
Telf. Fanø 3

Reparation

Nybygning

Fiskefartøjer

**BLUE-ANCHOR
Gummistøvler**

Alle Højder til alle Formaal
Kvalitet - Pasform

Forlang **den** hos Deres Forhandler

Vesterbyens
Mejeri's Produkter

er altid 1. Klasse

ESBJERG

Medlem af Marineforeningen

Vi mødes hos
Danckwardt

Bar intime - Lysthave
Vinstuepriser - Cabaret Kr. 1,50
Koncert hver Aften
Harmonika

A/S Hannibal Sander

Emdrup

Rensning - Farvning - Vask

Fabrikstelefoner: 2752 - 2753 - 605

Amk. Gummi Industri

Vesterg. 3 v. Gl. Torv,
Kbh. K. Forl. ill. Ktlg.
gratis. Tlf. By. 4195.

Specialforr. i hyg. Artikler

J. H. SCHULTZ A/S

omfatter **Bogtrykkeri
Bogbinderi
Forlag
Boghandel
Annoncebureau**

og kan derfor give den bedste samlede Service

Niels Juels Gade 12 - Central 1195 - København K.

I. CHR. ANDERSEN

Ost

Vimmelskiftet 41, Telf. 1345 og 14345

**Den Elektriske
Skomager**

CHRISTIANSHAVNSTORV 2

Vi reparerer Deres Fodtøj
hurtigt solidt og billigt

Udvalg i Skotøj

TELEFON AMAGER 4896 y

12 Krone. kontant gives i Rabat ved Køb
af 100 kg Smør eller 100 kg
Ægte KANA VEGETABIL Margarine
eller 25 kg

Kaffe, The, Cacao og Chokolade
at aftage efter Forbrug.
Aldrig bedst og billigst.
Smør- og Kaffelageret „GAMA“
Fredericiagade 27 Telefon Palæ 199

Kunst-Klinkeri & Sliberi

Skaaret Porcellæn afslibes og forgyldes. - Bli-
ver som nyt. - Skaaret Glas afslibes og poleres.
W. C. og Vandkummer rep. paa Stedet.
DR. TVÆRGADE 41 (Den høje Stue)
Eneste virkelige Sammenbrændings-Anstalt.
Anbefales af kgl. Porcelæns-Fabrikker.

Tlf. Palæ 347 x., Tlgr.-Adr.: „Klinke-Peter“.
Alt hentes og bringes.

Trykt i 6000 Eksemplarer.

Kjær & Sommerfeldt
Kgl. Hof Vinhandler

Gammel Mønt 4
København

De forenede
Vognmandsforretninger

Gasværksvej 6

Telefon 140 - 401 - 1671 - 2709

Papir - Bogtrykkeri - Protokoller
Hovedforhandler af Statens Papir

D. R.

Hvis De skal
leje Haandklæder, Viskestykker, Duge eller
Servietter bliver De bedst betjent ved
A/S Soigneringsanstalten „ADAM“
Brolæggerstræde 9 forhen Vimmelskiftet 38
C. 3246

SKEER • GAFLER

••• SMYKKER •••

N. A. Jørgensen, Adelgade 90
TRÆLASHANDEL

Telefon 11548 og Palæ 161

Mahogni, Fyrretræ, Egetræ, Whitewood,
Finér, Kehlede Lister, Tagpap.

M. Olsens Bogbinderi

Vesterbrogade 41 B.
København V.
Telf. Vester 8231.

En Annonce her
var bleven læst

Drik
CEDERHOLMS PALÆ LIKØR

OSCAR CEDERHOLMS VINHANDEL

Dr. Tværgade 29

Grundlagt 1898 Telf. Palæ 160

Det anbefales gamle Marinere
at besøge

Café Torvet

CHRISTIANSHAVNSTORV 4

Indehaver: Henrik Glad

Medlem af Marineforeningen

Naar De siger **Dans**

maa De ogsaa sige:

Andersen & Jensen

Skandinaviens største Danseinstitut.

Telf. Central 4430.

O. & C.